

Κριτική

Ιστορία και σημασία της Γαλλικής Επανάστασης

Η άνθηση και η αυτοκτονία της γαλλικής δημοκρατίας

► Η «Γαλλική Επανάσταση του Ζορζ Λεφέβρ» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης σε μετάφραση Σπύρου Μαρκέτου

Η Γαλλική Επανάσταση αποτελεί εδώ και δύο αιώνες βασικό σημείο αναφοράς των σύγχρονων πολιτικών αντιλήψεων που προβάλλουν τις ιδέες της ελευθερίας, της ισότητας και της πρόοδου. Η ιστορία της, βαθύτατα εδραιωμένη στη συλλογική συνείδηση του γαλλικού λαού, διεκδικήθηκε από τους άμεσους κληρονόμους της - το σοσιαλισμό και τη φιλελεύθερη δημοκρατία - ως δική τους παράδοση.

ΡΕΥΜΑΤΑ

Τα μεγάλα ρεύματα της ιστοριογραφίας του 1789 αποτύπωσαν τις ιδεολογικές και κοινωνικοπολιτικές αντιπαραθέσεις των καιρών. Σημαντικό εκδοτικό γεγονός η «Γαλλική Επανάσταση του Ζορζ Λεφέβρ» που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης σε μετάφραση Σπύρου Μαρκέτου. Το 1930, όταν εκδίδεται το βιβλίο του για τη Γαλλική Επανάσταση, ο Ζορζ Λεφέβρ είχε συγκεντρώσει αρκετά στοιχεία για να αναλύσει σε βάθος το φαινόμενο και συγχρόνως για να το κρίνει από αρκετή απόσταση, στο πνεύμα της «συνολικής ιστορίας», που δίδασκε η σχολή των Annales, και εισάγοντας την ποσοπική ιστορία.

Για τον Λεφέβρ, η Γαλλική Επανάσταση, που «αποτέλεσε σταθμό στα πεπραγμένα του δυτικού κό-

►► Η ιστοριογραφική παράδοση των Ζαν Ζορέ, Αλμπέρ Μοτιέ και Ζορζ Λεφέβρ είδε στη θερμίδορσική εποχή (1794 - 1799) την αντιδραστική πολιτική της αστικής τάξης, και κατά κάποιον τρόπο την «αυτοκτονία» της πρώτης αστικής δημοκρατίας, που οδήγησε στη 18η Μπριμάρ και στην έλευση του Βοναπάρτη.

Πάνω: «Η ελευθερία οδηγεί τον λαό» του Ντελακρόα

μου» ως «προεϊκόσμα της κοινωνικής δημοκρατίας», ξεκίνησε στο πλαίσιο της πάλης των αριστοκρατών εναντίον της μοναρχίας, ολοκληρώθηκε από τους πληβείους και τελικά έφερε στην εξουσία την αστική τάξη. Αντίθετα από ό,τι συνέβη στην Αγγλία ή την Αμερική, στη Γαλλία η αστική τάξη, κάρικας της ιδέας των ίσων πολιτικών δικαιωμάτων, πολέμησε την αριστοκρατία, συμμαχώντας με τον λαό.

Το μεγαλείο της Επανάστασης είναι ότι εφάρτε τη σύγχρονη πολιτική. Η πολιτική δημοκρατία θεμελιώθηκε όταν ο λαός, οπλισμένος με την αρχή των ίσων δικαιωμάτων, στράφηκε εναντίον των προκρίτων.

Η ιστοριογραφική παράδοση των Ζαν Ζορέ, Αλμπέρ Μοτιέ και Ζορζ Λεφέβρ είδε στη θερμίδορσική εποχή (1794 - 1799) την αντιδραστική πολιτική της αστικής τάξης, και κατά κάποιον τρόπο την «αυτοκτονία» της πρώτης αστικής δημοκρατίας, που οδήγησε στη 18η Μπριμάρ και στην έλευση του Βοναπάρτη.

Ο ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο Λεφέβρ στην ιστορία του δεν σταματά στην πτώση του Ροβεσπιέρου (1794), αλλά φτάνει ως το 1799, ενώ θεωρεί τη ναπολεόντεια περίοδο συμπλήρωμα και προέκταση της επαναστατικής δεκαετίας. Ο επιλόγος του δράματος θα έρθει με τη λήξη της Παλιγόρσωσης, τον Ιούλιο του 1830, όταν «οι πρόκριτοι, έχοντας ανεβάσει στο θρόνο έναν ηγεμόνα που δεχόταν τις αρχές της Επανάστασης, έγιναν κύριοι της Γαλλίας».

Την επιμέλεια της έκδοσης είχε η Μαρία Στεφανοπούλου και τον σχεδιασμό και την επιβλεψη η Αντιγόνη Φιλιποπούλου.

66

Η πολιτική δημοκρατία θεμελιώθηκε όταν ο λαός, οπλισμένος με την αρχή των ίσων δικαιωμάτων, στράφηκε εναντίον των προκρίτων